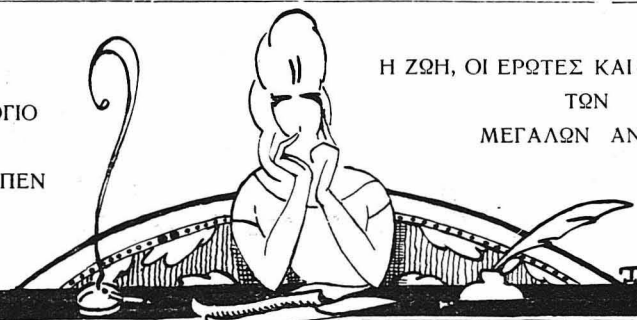

ΑΠ' ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΤΟΥ
ΜΟΥΣΟΥΡΓΟΥ ΣΟΠΕΝ

Η ΖΩΗ, ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΣΤΥΧΙΕΣ

ΤΩΝ

ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΠΛΟΚΗ

ΜΠΡΟΣΤΑ ΨΙΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Συνιστώμεν στους αναγνώστες μας να διαβάσουν την ύπεροχη αυτή σελίδα απ' το 'Ημερολόγιο του μεγάλου μουσουργού Σοπέν, την γεμάτη πάθος, την γεμάτη πόνο, τη γεμάτη πόθο ζωής και τρόπο θανάτου. "Αρρώστος ο Σοπέν, μελλοθάνατος σχεδόν κ' έρωτευμένος παθητικά με τη γνωστή συγγραφέα Γεωργ Σάνδη, γράφει στο 'Ημερολόγιό του τις εντυπώσεις του, τις ελπίδες και τους πόνους του.

Παρίσι, 'Οκτώβριος 1837

Τι καλή ιδέα που είχα! Αισθάνομαι ότι ύστερα από το άρωματισμένο αυτό λουτρό που έκανα, ξαναγεννήθηκα. Έβαλα λεπτά μεταξωτά άσπρουργα και ύστερα φόρεσα το φράκο μου. Το αίμα άρχισε να ξανακαλύπτει χαρούμενα στις φλέβες μου, γλυκειές μελωδίες τραγουδούν μέσα μου, ένα μάστο βιολέττες μου στέλνουν το έλαφρό άρωμά τους. Το άρωμα αυτό το αισθάνομαι ακόμη όταν διέσχισα τον λασπωμένο δρόμο και πατούσα το χαλί της σκάλας που οδηγεί στα σαλόνια της κοντινιάς Λάουρας Κζοζνόβοσας. Η ψυχή μου πετούσε!... Έναν ίσκιο αντίκρισα στον δρόμο μου. Γύρισα εσύθη, άνησυχος. Όχι δεν ήταν τίποτε, ένα άγαλμα της Άφροδίτης, κοντά στον τοίχο. Δεν έξεο πως το άγαλμα αυτό μου θύμισε την αγαπημένη μου, τον φύλακα άγγελό μου (1). Την ξαναείδα τρεις φορές από την πρώτη μας συνάντησι. Μου φαίνεται ότι ήταν χτές κιόλα. Με ζύταζε στα μάτια, ενώ έπαιζα.

Έκτελούσα ένα κομμάτι γλυκό, νεοαϊδίνιο. Ήταν μία μουσική γλυκειά και χαϊδευτική—λιγάκι θλιβερή—μουσική κωμωμένη πάνω σε κάτι θρύλους του Δούναβη. Η καρδιά μου έχόρευε μαζί με τις νεοαϊδες, μαζί με την αγαπημένη μου, στην όδη του ποταμού. Και τα μάτια της ήσαν βυθισμένα στα μάτια μου. Μάτια σκοτεινά, μάτια παρξένα. Τι έλεγαν; Στριζότανε στο πάνω και τα φλογερά μάτια της με χαίγαν. Είχε βρει το λιμάνι που γύρευε ή ψυχή μου. Τα παρξένα μάτια της χαμογελούσαν.

Το πρόσωπό της ήταν άρροστωπό, τα χαρακτηριστικά της; δεν ήταν λεπτά, ήταν σχεδόν χοντροκομμένα. μα τα μάτια της ήταν τόσο μελαγχολικά και παρξένα! Βλέποντάς τα, έννοιωθα να μου φεύγη όλη ή δύναμη, κάτι σαν λιγοθυμία, ένα λάγγωμα βαθύ, σαν νάδειαιζαν σγα-σγα ή φλέβες μου. Στριζόθηκα και άπομακρινόθηκα. Άπομακρινόθηκα και κείνη.

Ό λίστ βλέποντας που ήμουν καθιμένος σε μία γωνιά μόνος, την ώδηγηση κοντά μου. 'Ολόγουρμας υπήλκων λουλούδια. Η καρδιά μου είχε κιόλα σκληρωθεί. Μου είλε ότι ποτέ δεν είχε άκουσει παίζωμ σαν το δικό μου. Την είδα δύο φορές, από τότε, στο σαλόνι της; Περιστοιχιμένη από την άριστοκρατικότερη Παρισινή κοινωνία. Έπειτα την ξαναδα άλλη μία φορά μόνη. Κ' έννοιωσα πως μ' αγαπά!...

Άουρορα (2), τι χαροτόμένο όνομα πούχε;...Απ' τη στιγμή που την είδα έσβυσε πενή ή νύχτα της άπελπισίας μου, ή νύχτα του πόνου μου και στη θύμησή της μόνη, το φως με ξαναπλημμυρά!

Μαγιώρκα, Νοέμβριος 1838

Όι δύο ψυχές μας ήλνε μόνες; σ' αυτό το νησί, στη θάλασσα. Την νύχτα, ξεπλόνομα στην άρχογαλιά γιά ν' άκουσω το σβύσσιμ των κωμάτων. Η Ρεβέκκα Στρι-

(1) Πρόκειται για την Γεωργία Σάνδη, ή όπότε ως γνωστόν, έπληξε ή γυναίκα που περισσότερο αγαπήσε στη ζωή του, ο Σοπέν.
(2) Άουόρορα Ντυντεβάντ, ήταν το αληθινό όνομα της Σάνδης.

λίγγη (3), ήθεσε και μās έπισκέφθηκε. Μās έφερε βιολέττες, μεγάλες άγγλικές βιολέττες. Το άρωμά τον πού δίνει μία γλυκυτάτη μέθη, νύχτα και μέρα, σ' αυτό το ύψο μου κολογερικό κελλί (4). Το μοναστήρι ήλνε κρύο και σκοτεινό, ό άνεμος μπαινεί απ' τις χαομαδες και ή πόρτα μου τριξοβόλα όλη τη νύχτα. Κάνει παγωνιά. 'Όταν βήχω (5), το νοιώθω ως τα βάθη της καρδιάς μου. Λατρεύω το φως, μου τραγουδάει όλημερίς τις πιο χαρούμενες μελωδίες. Δέ θέλω να πεθάνω. Μά ή σια του θανάτου με κυνηγά. Ζωή, ζωή πόσο γλυκειά είσαι! Φαντάζομαι τις βιολέττες της Ρεβέκκας πάνω στον τάφο μου. Θεέ μου, κάνε με καλά, δέν θέλω να πεθάνω!

Παρίσι, Μάρτιος 1839

Παρίσι, εδύμο Παρίσι! Πόση χαρά μου δίνει, πόσο φαυδρά άντιχει σε' αυτά μου, ό χτύπος των όμαίων πάνω στα λιθόστρωτα! Έδώ μπορώ ν' άναπνεύσω. Άς περμείνη λίγο ή καρμπά να ίδωμε τον φίλο μας Άδόλοφο.

Μά μάθαμε πως σκοτώθηκε. Καζομίρε Άδόλοφε, δέν μπόρεσε ν' άνδέξη στην άσχημιά της ζωής. Δέομα γιά την ψυχή του. Και ό Χάινε, ό μεγαλόφυρος Χάινε, περιμένει τον θάνατο με το χαμόγελο στα χείλη! Στηθος με στήθος πολεμά με το Χάρο. Τόν είδα χτές το πρωί. Μοψγνεψε με τα μεγάλα μου μάτια. Στοιχημάτισε ότι θα ζήση δέκα χρόνια περισσότερο από μένα. Θα ίδω τάχα να διαγευδέται ή έλπίδα του; 'Όχι, μπόροισα να προβλέψω το μέλλον! Μά ένα πέλοος καταγινά; τα σκεπάζει όλα! Η Άουόρορα έρχεται! Είλε με ήβδομάδα που δέν την είδα! Έρχεται κ' ήλνε σαν μία γλυκειά άνοιξιάντικη μέρα ό έρχομός της-

Νοών (6), 'Οκτώβριος 1839

Μου λένε, ότι ή κατάστασίς μου έκαλλιτέρευσε. Και πράγματι, ό βήχας και οι πόνο έπαψαν. Νοιώθω όμως έναν πόνο στα βάθη της ψυχής μου. Είλε δολωμένα τα μάτια της Άουόρορας. Δέ λάμπουν παρά μόνα όταν παίζω. Τα δάχτυλά μου γλυστρεύουν άπαλά στο πιάνο, ή πέννα της κερά έπάνω στο χαρτί. Της άρρέει να γράφει άκούγοντάς με να παίζω. Της άρρέει, μου ήλπε, ν' άκούη την μουσική του Σοπέν, την γλυκειά και φρωτεινή σαν τα λόγια της άγάπης.

Γιά σένα, Άουόρορα, θα σερμούνουν στη γής, θα έκαμμα όλες τις θυσίες και τις μεγαλειότερες, θα σου έδωνα τα πάντα! Μία ματιά σου, ένα χείλι σου, ένα χαμόγελό σου, μου φράνουν γιά να ζήσω. Δέ θέλω γιά να ζήσω παρά για σένα μόνον. Γιά σένα θέλω να τραγουδήσω τις γλυκυτάτες μελωδίες μου!... Στο προσεχές φίλλο θα δημοσιευομαι μία ακόμη σελίδα απ' του 'Ημερολόγιό του Σοπέν.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Η άγάπη πείθει, παρηγορεί, ζωογονεί, κατέχει την ψυχήν και θέλει να κινή το καλό γι' αυτό το καλό.

Το πνεύμα ήλνε γιά το σόμα, ό τι ό πιλοτος γιά το πλοίο. Άριστοτέλης Φενελοών

(3) Άγγλίδα θυμιάστρια του Σοπέν, που τον φιλοξένησε άγώτατα στον πύργο της, στη Σκωτία.
(4) Ό Σοπέν, στη νήσο Μαγιόρκα, πωτομίονε σ' ένα μοναστήρι.
(5) Ό μεγάλο μουσικό ήταν ήδη προσεβλημένος από φούση.
(6) Το γενέθλιο χωριό της Σάνδης; όπου ήλχε ένα έξοχικό σπίτι, στα όποιον έμεινε καιρο ο Σοπέν.